C/2024/6020

23.10.2024

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

Digitalizace v oblasti energetiky: vyvažování příležitostí a rizik pro evropské spotřebitele

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2024/6020)

Zpravodaj: **Kęstutis KUPŠYS**

Poradkyně	Marine CORNELIS (pro zpravodaje)
Rozhodnutí plenárního shromáždění	15. 2. 2024
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
Odpovědná sekce	Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato v sekci	21. 6. 2024
Přijato na plenárním zasedání	11. 7. 2024
Plenární zasedání č.	589
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	187/2/1

1. Závěry a doporučení

1.1 Digitální nástroje jsou skvělou příležitostí, především mohou usnadnit výrobu, flexibilitu na straně poptávky a dekarbonizaci energetiky. Je s nimi však spjato riziko dalšího nárůstu složitosti již tak složitých trhů s energiemi, jimž drobní spotřebitelé energie, například domácnosti a mikropodniky a malé podniky, budou obtížněji rozumět a působení na těchto trzích pro ně bude složitější. Energie by měla zůstat cenově dostupná, přizpůsobitelná a uživatelsky přístupná. Spotřebitelé by stále měli mít možnost volby ceny, smlouvy a zákaznických služeb jako v „předdigitální“ době.

1.2 Prioritou musí být kybernetická bezpečnost uživatelských dat. Digitalizace umocňuje potřebu zavést dynamické předpisy na ochranu spotřebitele, jež by byly přizpůsobené novým souvislostem a účastníkům v odvětví, kteří nemusí být nutně „tradičními“ hráči v energetice nebo udržovat přímý kontakt se spotřebiteli.

1.3 Digitalizace energetických systémů nesmí být realizována na úkor nejzranitelnějších členů společnosti, obzvláště pak osob, které se již nyní musí vyrovnávat s energetickou chudobou či digitální propastí. Je naopak naprosto nezbytné zajistit mezi různými zúčastněnými stranami záruky odpovědnosti a nastolit rovné podmínky. Hlavní úlohu v překonávání digitální propasti hrají místní subjekty a orgány.

1.4 Nástroje umělé inteligence (AI) a technologií distribuovaného registru mohou sice poskytnout podporu regulačním orgánům, subjektům alternativního řešení sporů a spotřebitelským organizacím v jejich činnosti, neboť umožní určit schémata a nedostatky v provádění a vymáhání práv spotřebitelů, ale ani tyto nástroje neskýtají stoprocentní záruku. Spotřebitelé by vždy měli mít nárok na lidský dohled, aby postupy subjektů působících v energetice a digitální oblasti podléhaly kontrole a sledování.

1.5 Aby bylo řízení poptávky pro spotřebitele skutečně přínosné, musí nechat nainstalovat zařízení a infrastrukturu pro přenos údajů, jako jsou inteligentní měřiče či připojené spotřebiče pro domácnost. Jejich pořízení a použití musí být cenově dostupné, udržitelné a koncipované tak, že ústředním aspektem budou zájmy uživatele. EHSV doporučuje zaujmout vyrovnaný postoj se zaměřením na inkluzivní a přístupnou koncepci a rozšířit zavádění pokročilejších a zjevně nákladnějších digitálních nástrojů o opatření, jež by zlepšila informovanost domácností o energetické účinnosti.

1.6 Měla by být poskytována odborná příprava pracovníků, mj. prostřednictvím akademií průmyslu pro nulové čisté emise. Mělo by se tak stát co nejdříve a nabídka by měla být zpřístupněna všem zúčastněným stranám, přičemž důraz by měl být kladen na dovednosti v oblasti energetické účinnosti.

1.7 Jakožto zástupce organizované občanské společnosti v EU by EHSV měl být přizván do pracovních skupin a ke kulatým stolům, které se zaměřují na řízení již zmíněných inteligentních energetických systémů. EHSV zejména naléhavě vyzývá Komisi, aby intenzivněji usilovala o zahájení činnosti expertní skupiny EU pro inteligentní energii.

2. **Souvislosti**

2.1 Ve svém sdělení z roku 2022 ([1]) nastínila Evropská komise nynější situaci v energetice a navrhla možnosti, jak zajistit, aby spotřebitelé byli „v popředí a centru“ digitalizace energetického systému. Výbor vydal příslušné stanovisko v roce 2023 ([2]).

2.2 Sdělení nabídlo určitá vodítka, kterým směrem je třeba se vydat v zájmu ochrany práv spotřebitelů na úrovni propojení energetiky a digitální oblasti. Svůj význam má v tomto ohledu obecné nařízení EU na ochranu zájmů spotřebitelů, nicméně digitalizovaná energetika s sebou nese další aspekty: digitální rozměr zvyšuje složitost energetiky a nástroje vytvořené pro „analogový věk“ nemusí být v digitálním věku pro daný účel vhodné ([3]). Právní rámec EU sice chrání práva spotřebitelů, ale podle sdělení „provádění je pomalé“.

2.3 Pokud jde o ochranu spotřebitele, učinila Evropská komise některé kroky správným směrem, například přijala v roce 2023 prováděcí akt s cílem zlepšit přístup k údajům z měření a o spotřebě ([4]). Teprve se ukáže, jak úspěšné takové iniciativy na úrovni EU jsou a jak hluboce zakořeněná je setrvačnost „tradičního“ energetického sektoru. Nabízejí se nové podnikatelské příležitosti, ale pro zvládnutí tempa nutných změn má rozhodující význam rozvoj dovedností: Evropa nejprve potřebuje kvalifikovanou pracovní sílu, která zavede digitální zařízení do provozu. Nezbytné je rovněž podrobně informovat spotřebitele z řad domácností a malých podniků o tom, jak nejlépe využívat všech příležitostí, které digitalizace nabízí. Je třeba mít na paměti, že energetika je vysoce komplexní odvětví, jemuž porozumět může být náročné i pro spotřebitele s určitou odborností.

2.4 Byly vypracovány četné studie a politické dokumenty, které umožňují pochopit, jak chránit spotřebitele a posílit jejich postavení pomocí digitalizace. Pojmy navržené a klíčová slova použitá v těchto studiích zahrnují ochranu údajů a posílení postavení spotřebitelů, inteligentní sítě a měřiče, sdílení energie a přímé obchodování, odezvu na straně poptávky, inteligentní města, inteligentní budovy, inteligentní nabíjení atd. Obecně se přijímá, že příležitosti převažují nad riziky.

2.5 EHSV se soustředí na to, jak by společenská opatření v digitálních a energetických systémech mohla vést k inkluzivnější budoucnosti, kdy každý bude mít pocit bezpečí a domácnosti budou využívat výhod nových technologií, a tím se snaží přispívat k probíhající diskusi. Digitalizace na straně spotřebitele (poptávky) nabývá ještě více na významu s ohledem na ekologickou transformaci, neboť spotřebitelům umožňuje lépe porozumět jejich vlivu na energetickou transformaci a aktivně se na ní podílet. Mohou využívat přínosy dynamiky trhů s energiemi, zvyšovat energetickou účinnost, využívat energii z obnovitelných zdrojů a zavádět postupy energetické soběstačnosti.

3. **Proměna silných stránek v příležitosti**

3.1 V rychle se vyvíjejícím prostředí evropské energetiky se digitalizace jeví jako dvousečná zbraň. Na straně jedné je příslibem nebývalé účinnosti, posílení postavení spotřebitele a způsobem, jak dosáhnout udržitelné energetické budoucnosti. Pokročilé inteligentní sítě, údaje o spotřebě energie v reálném čase (vedoucí k širšímu přijetí odezvy na straně poptávky na úrovni domácností a jejímu šíření) a systémy hospodaření s energií řízené umělou inteligencí mohou dramaticky změnit způsob, jak spotřebitelé interagují s moderními energetickými systémy, předvídají své energetické potřeby a optimalizují svoji spotřebu energie. V současné době jejich zavádění v mnoha členských státech stagnuje, což brání tomu, aby bylo možné odpovídajícím způsobem řešit problém energetické chudoby a prozumenti a energetická společenství se mohli hladce připojit k síti.

([1]) COM(2022) 552 final.

([2]) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitalizace energetického systému – akční plán EU (Úř. věst. C 184, 25.5.2023, s. 93).

([3]) Digitální spravedlnost – kontrola účelnosti spotřebitelského práva EU.

([4]) Komise přijala nový prováděcí akt s cílem zlepšit přístup k údajům z měření a o spotřebě.

3.2 Tyto inovace mohou vést k demokratizaci přístupu k energiím, snížit náklady a významně přispět k naplňování cílů Zelené dohody pro Evropu. Občané EU a podniky v EU mají vhodné předpoklady ke zkoušení a přijímání nových technologií, které jsou již dostupné. V celosvětovém měřítku dosáhl náš kontinent v oblasti digitální konektivity, přístupu k sítím a obecné úrovně povědomí domácností poměrně značného pokroku.

3.3 Dalším přínosem je skutečnost, že digitalizace může nejen zlepšit zavádění obnovitelných zdrojů energie a odolnost sítí, ale také vést k ekonomickému přínosu pro spotřebitele, prohloubit sociální soudržnost a omezit energetickou chudobu. Z celkového hlediska digitalizace prohlubuje integraci a interakci různých zúčastněných stran, v důsledku čehož mohou spotřebitelé získat větší přístup k místním zdrojům a obnovitelným zdrojům energie a využívat jejich přínosů.

3.4 Rozhodujícího významu v dekarbonizaci energetiky nabývají inteligentní sítě a digitalizace. Nabízejí efektivnější řízení zdrojů energie, usnadňují integraci obnovitelné energie a optimalizují spotřebu, zejména pak prostřednictvím analýzy a automatizace údajů v reálném čase. Inteligentní sítě mohou automatickými reakcemi na změny systému zvýšit stabilitu a spolehlivost sítě. Jsou skvělým nástrojem pro posílení infrastruktury, a tedy i zvládnutí celé řady výzev spojených s přístupem k energiím, energetickou chudobou a změnou klimatu ([5]). V průběhu času mohou digitální nástroje snížit provozní náklady a náklady na energie tím, že zvýší účinnost systému a sníží tlak při špičkovém zatížení.

3.5 Digitalizace, zejména prostřednictvím automatizace s využitím AI, internetu věcí (IoT včetně kolaborativního IoT) a analýzy dat, umožňuje sledovat produkci a spotřebu energie v reálném čase, což má zásadní význam pro vyrovnávání nabídky a poptávky, aniž by bylo nutné uchylovat se ke zdrojům energie s vysokou uhlíkovou stopou. Digitální nástroje nabízejí schopnosti rychlé reakce, a mohou tak zvýšit odolnost energetických systémů vůči fyzickým přerušením či narušením kybernetického prostoru. Jakkoli inovativní obchodní modely a služby v odvětví energetiky, jako jsou agregátory, vyrůstají na pozadí digitální transformace, nelze zapomínat, že energie je základní služba a musí zůstat veřejným právem.

3.6 Pomocí digitálních nástrojů mohou spotřebitelé získat podrobné údaje o spotřebě energie, což jim pomáhá přijímat informovaná rozhodnutí o svých spotřebních návycích. Digitalizace je důležitá také ve vztahu mezi spotřebiteli a veřejnými službami (provozovateli distribuční soustavy, dodavateli a agregátory), například při uzavírání smluv a poskytování zákaznických služeb.

3.7 Digitální nástroje lze rovněž využít při rozhodování o podobě politik více zaměřených na uživatele, zejména akčních plánů v oblasti energetické chudoby. Je třeba vytvořit komunikační protokoly a protokoly pro sdílení údajů o spotřebě energie mezi provozovateli distribučních soustav / dodavateli a veřejnými orgány, aby bylo možno identifikovat zranitelné spotřebitele, a tedy i poskytovat cílenou energetickou podporu, zejména pro osoby, jejichž energetické chudoba není zjevná.

3.8 Flexibilita na straně poptávky zajištěná digitálními nástroji a inteligentními technologiemi by mohla u domácností v EU do roku 2030 snížit spotřebu elektřiny o více než 71 miliard EUR ročně ([6]). Pomocí inkluzivně navržených opatření flexibility na straně poptávky můžeme dosáhnout hned několika přímých přínosů pro zranitelné skupiny obyvatel. Tato řešení by měla být jednoduchá a uživatelsky přístupná, neměla by ohrozit dřívější pohodlí a kvalitu života a měla by být provázána s opatřeními na ochranu cen a opatřeními sociální podpory. Klíč k úspěšnému zavedení flexibility na straně poptávky spočívá v tom, že musí být schopna posílit postavení spotřebitelů, snížit náklady na energii a pomoci zvýšit celkovou účinnost a udržitelnost energetiky jako celku.

3.9 Některá sofistikovaná digitální zařízení mohou spotřebitele spíše odrazovat, než je motivovat k účasti, neboť mohou nabízet mnoho možností, jež nejsou skutečně zásadní. Masové šíření těchto nástrojů a vysoké náklady spojené s nákupem a používáním těchto zařízení mohou vést k nedůvěře. EHSV doporučuje zaujmout vyrovnaný postoj se zaměřením na inkluzivní a přístupnou koncepci a rozšířit zavádění pokročilejších a zjevně nákladnějších digitálních nástrojů o opatření, jež by zlepšila informovanost domácností o energetické účinnosti. Výbor rovněž navrhuje zavést systematické audity dodržování výše uvedené zásady.

3.10 Usnesení Evropského parlamentu o technologiích distribuovaných účetních knih a blockchainech (P8_TA(2018) 0373) poukazuje na jejich potenciál posílit postavení občanů díky kontrole dat, snížení transakčních nákladů a zvýšení transparentnosti ([7]). Důvěru spotřebitelů v to, že data nebudou upravována, by mohlo zajistit používání technologií distribuovaného registru namísto křehkých centralizovaných databází. Platí to o každém typu dat, jež považujeme za důležitá a která vypovídají o spotřebitelském chování a smluvních či mimosmluvních závazcích, jako jsou například údaje o produkci a spotřebě energií, souvisejících službách atd.

([5]) https://www2.deloitte.com/xe/en/pages/energy-and-resources/articles/distribution-grid-investment-to-power-energy-transition.html.
([6]) https://smarten.eu/wp-content/uploads/2022/09/SmartEN-DSF-benefits-2030-Report_DIGITAL.pdf.
([7]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0373_CS.pdf.

3.11 Obzvláště slibné se technologie distribuovaného registru jeví v souvislosti se sdílením energie a energetickými společenstvími a jejich příhodnost pro přímé obchodování je zjevná. EHSV považuje za užitečné šířit osvědčené postupy v oblasti transparentního řízení a efektivního využívání technologií distribuovaného registru v energetice mezi akademickou obcí, poskytovateli technologií a spotřebitelskými skupinami, a to prostřednictvím znalostních platforem a expertních skupin.

4. **Odstranění systémových nedostatků a zvládání hrozeb**

4.1 Na straně druhé přináší digitalizace také zřejmá rizika. Je třeba snížit rizika v otázkách, jako jsou vlastnictví údajů, svrchovanost v oblasti údajů, správa a ochrana údajů, bezpečnost, zabezpečení a možné kybernetické útoky na energetickou infrastrukturu, mezery, nedostatečné prosazování a digitální propast, neboť mohou vést k opomíjení zranitelných skupin obyvatelstva.

4.2 Digitalizace je složitá a nákladná záležitost. Zavádění digitálních technologií často vyžaduje značné počáteční investice do infrastruktury a odborné přípravy. Digitální systémy zvyšují složitost hospodaření s energií a mohou vést ke vzniku nových kritických míst.

4.3 Energetická infrastruktura je podle aktu o umělé inteligenci považována za vysoce rizikovou, jak se výslovně uvádí v jeho příloze III. Přílišné spoléhání se na digitální technologie může energetické systémy ohrozit rizikem různých selhání v digitální infrastruktuře. I digitální infrastruktura využívá energii, což by mohlo ponížit úspory z důvodu vyšší efektivity.

4.4 Integritu energetického systému ještě více ohrožují výzvy spojené s nástupem kvantové výpočetní techniky ([8]). Stále věříme, že provozovatelé sítí a velcí producenti energie jsou si vědomi toho, co to pro ně znamená, a že disponují špičkovými dovednostmi, které jim umožní zvládnout „kvantovou výzvu“. Budou-li však tuto novou výkonnou technologii používat nepřátelské subjekty, mohlo by to spotřebitele vystavit rizikům i na úrovni jednotlivých spotřebních jednotek.

4.5 Pro mnoho domácností zůstávají digitální nástroje značně nedostupné, přestože patří k hlavním aspektům nedávno přijatých energetických politik EU. Proto je třeba si položit důležitou otázku: má smysl zavádět digitalizaci, když není v prvé řadě k dispozici dostatečné množství cenově dostupné energie? Domácnosti trpící energetickou chudobou mívají kvůli nedostatku znalostí nebo dovedností, omezené investiční kapacitě a malému zájmu podnikatelské sféry o poskytování konkrétních řešení pro tyto domácnosti omezenější přístup k moderním energetickým technologiím, včetně pokročilých digitálních řešení. Energetické politiky by se měly zaměřit na to, aby byly tyto technologie zpřístupněny domácnostem trpícím energetickou chudobou a tyto domácnosti je přijaly, protože umožňují snížit účty za energii.

4.6 Ke zmenšení digitální propasti je zapotřebí opatření iniciovaných průmyslem. Je v zájmu poskytovatelů zajistit, aby se spotřebitelé v budoucnu mohli bez problémů přizpůsobit měnícím se interním procesům a novým službám. Bude to však možné jen tehdy, porozumí-li spotřebitelé přínosům digitalizované interakce. Nejlepší by bylo ji zjednodušit a usnadnit. Další příliš komplikované služby se vymstí, jelikož spotřebitelé budou mít v přijímání jakýchkoli nových technologií ještě větší nechuť k riziku.

4.7 EHSV proto zdůrazňuje, že je třeba zajistit spravedlnost a inkluzivnost již v koncepční fázi. S ohledem na digitální propast vyzývá EHSV k přijetí opatření, která zajistí přístupnost a inkluzivnost digitálních řešení a platforem v oblasti energetiky pro všechny spotřebitele, včetně zranitelných skupin obyvatelstva. Bude třeba rozvíjet uživatelsky vstřícné digitální nástroje, které vyjdou vstříc nejrůznějším potřebám a podpoří rovný přístup k digitálním energetickým službám. V roce 2022 používala termostaty, měřiče spotřeby, světla či plug-in zařízení s připojením na internet nebo jiná řešení s připojením na internet v souvislosti s hospodařením s energií pro domácnost jen desetina osob v EU ([9]). Rozdíly mezi zeměmi EU jsou obrovské: od dvou třetin osob v Nizozemsku až po téměř naprostou absenci jakýchkoli řešení s internetovým připojením pro hospodaření s energií pro domácnosti v Rumunsku a Bulharsku.

4.8 Flexibilita na straně poptávky je sice v obecné rovně přínosná pro fungování trhů s energiemi, sama o sobě je však rizikovým produktem, neboť využívání služeb flexibility na úrovni domácností vyžaduje, aby se spotřebitel zavázal k tržnímu pohyblivému tarifu, což by mohlo vést k tomu, že se cenová nestabilita přenese na domácnosti. Vzhledem k tomu, že spotřebitel má za těchto okolností malou nebo zcela nulovou vyjednávací sílu, je vystaven cenovým šokům a dalším nepříznivým tržním podmínkám. EHSV konstatuje, že je nezbytné zavést záložní mechanismy pro případy, kdy nastane šok, jaký bývá „jednou za život“, s katastrofálními dopady na účet spotřebitele za energie.

([8]) https://www.smart-energy.com/industry-sectors/cybersecurity/preparing-the-power-grid-for-future-quantum-cyberattacks/.
([9]) Eurostat, https://doi.org/10.2908/ISOC_IIOT_USE.

4.9 Domnívá se, že svou úlohu v podpoře přijímání digitálních technologií a digitální infrastruktury hrají přímé granty a dotace, přinejmenším v rané fázi zavádění. Zemím, které jsou v přijímání digitálních řešení nejpomalejší, by měla být poskytnuta cílená podpora, která zrychlí zavádění internetových řešení hospodaření s energií a nezbytné infrastruktury, přičemž u účastníků trhu v těchto zemích by mělo být více kontrolováno dodržování unijních a vnitrostátních povinností v oblasti digitalizace.

4.10 Obecně se ví, že zaváděním nových technologií a digitálních řešení lze přispět k dosažení výrazných úspor energie a vytvořit prostor pro energetickou účinnost. Počáteční úspory však mohou též vést k novému nárůstu spotřeby ([10]). EHSV se domnívá, že tyto účinky lze minimalizovat pomocí opatření zaměřených na rozvoj znalostí spotřebitelů o energetické problematice, jakož i pomocí inteligentní gamifikace s důrazem na energetickou dostatečnost.

4.11 Odvětví energetiky by mělo jít příkladem a zavést přísné předpisy na ochranu údajů s cílem chránit informace spotřebitelů a budovat důvěru veřejnosti. Prioritou by měla být dostupnost technologií pro nejrůznější skupiny a nejvíce opomíjené segmenty obyvatelstva. Bylo by vhodné (nově) koncipovat regulační pískoviště tak, aby usměrnila činnost subjektů, jež je využívají, zavedením povinného „posouzení z hlediska dopadů na zranitelné skupiny“, a maximalizovala tak přínosy volnějšího regulačního režimu. Například při vývoji „inteligentních“ domácích spotřebičů či zařízení je první starostí posoudit, zda jsou schopny odolat nepřátelskému kybernetickému útoku, a to formou „nárazové zkoušky“. Tato zařízení však současně musí disponovat intuitivním uživatelským rozhraním a koncepcí, aby v krajním případě i nejhůře informovaní uživatelé byli stále schopni učinit nutné kroky a vyvarovat se nejhorších dopadů.

4.12 EHSV vyzývá k zavedení přísných odvětvových rámců, aby bylo možné řešit případné etické problémy vyplývající z používání umělé inteligence a dat velkého objemu v odvětví energetiky. Měly by klást důraz na etické řízení umělé inteligence a správu dat velkého objemu a zajistit, aby při využívání těchto technologií byly dodržovány základní lidské hodnoty a práva spotřebitelů – jak předpokládá akt o AI.

4.13 Na plné využití potenciálu technologií distribuovaného registru v každodenní praxi se stále čeká. EHSV uznává význam těchto technologií pro zabezpečení energetických dat a obchodování s energií, neboť to zvyšuje transparentnost a důvěru, a s určitou obezřetností tedy podporuje jejich větší uplatnění v digitálním obchodování s energií. Je zapotřebí důrazného regulačního dohledu a záruk.

4.14 Digitální a energetické propasti mnohdy předchází zakořeněná mezigenerační chudoba a nerovnost příležitostí. Při použití finančních nástrojů ke zmírnění tohoto problému je tak třeba řídit se zásadami spravedlivé transformace. Ústředním prvkem spravedlivé digitální transformace je nutnost poskytovat podporu odvětvím a pracovníkům vystaveným nepříznivým dopadům digitalizace. Tato podpora v podobě rekvalifikačních programů a finanční pomoci musí být nejprve zaměřena na nejvíce zranitelné skupiny a neměla by vytvářet nové nerovnosti. Každá akademie průmyslu pro nulové čisté emise ([11]) má v průběhu prvních tří let vyškolit 100 000 zájemců. Jednou z oblastí, na něž se dosud nerealizované akademie musí zaměřit, je digitalizace odvětví energetiky přinášející evidentní výhody z hlediska energetické účinnosti.

4.15 Dopad této „propasti v digitalizaci energetiky“ může být ještě větší, než se přirozeně očekává. Spotřebitelé, které digitalizace energetiky mine jen okrajově, nemusí být s to využívat nových příležitostí a efektivně se podílet na transformaci energetiky. Vznikající propast mezi „pokročilými spotřebiteli“ / samovýrobci a „tradičními spotřebiteli“ může vyústit v to, že zranitelní spotřebitelé ponesou poměrně vyšší podíl nákladů na energetický systém. V takovém případě by transformace energetiky byla nespravedlivá a vedla by ke zhoršení situace. Je zapotřebí celé škály opatření, jež zajistí přiměřené zapojení spotřebitelů, například se zaměřením na inkluzivní design a cenovou dostupnost, neboť digitalizace není samoúčelná.

4.16 Nástroje AI mohou sice poskytnout podporu regulačním orgánům, subjektům alternativního řešení sporů a spotřebitelským organizacím v jejich činnosti, neboť umožní určit schémata a nedostatky v provádění a vymáhání práv spotřebitelů, ale ani tyto nástroje neskýtají stoprocentní záruku. Spotřebitelé by vždy měli mít nárok na lidský dohled, aby postupy subjektů působících v energetice a digitální oblasti podléhaly kontrole a sledování.

4.17 EHSV rovněž vyzývá EU, aby zaujala vedoucí postavení v přípravě mezinárodních spotřebitelských standardů v digitální energetice. Aby bylo možné učinit v celosvětovém měřítku z hrozeb příležitosti, je třeba hledat v ostatních regionech osvědčené postupy, přizpůsobit je místním podmínkám a také je prosazovat na mezinárodní scéně. Úsilí o dosažení nejvyšších standardů ochrany spotřebitele, v jehož čele EU stojí, by se mělo zaměřit na podporu spolupráce ve světě, jejímž cílem je vytvořit jednotný přístup k právům a povinnostem spotřebitele v digitální oblasti.

([10]) https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629620302334.

([11]) Akt o průmyslu pro nulové čisté emise: Urychlení přechodu ke klimatické neutralitě.

4.18 K dosažení tohoto cíle je nutně zapotřebí spolupracovat s hlavními globálními partnery, jako je Mezinárodní energetická agentura (IEA), Mezinárodní elektrotechnická komise (IEC) a Celosvětová federace pro inteligentní energetiku (Global Smart Energy Federation, GSEF). Tyto organizace mohou přijít s cennými poznatky a nabídnout podporu, díky nimž budou standardy komplexní a inkluzivní a budou účinně reagovat na potřeby spojené s digitalizací spotřeby energie na celém světě. Díky takové spolupráci může být EU průkopníkem harmonizace předpisů, posílení ochrany spotřebitele a prosazování udržitelných energetických postupů v celosvětovém měřítku.

V Bruselu dne 11. července 2024.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE